

**ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА
БЪЛГАРСКАТА АСОЦИАЦИЯ НА ЛИЦЕНЗИРАНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ
ПОСРЕДНИЦИ**

(юни 2008 г. – май 2009 г.)

Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП) е учредена през 1997 г. от три инвестиционни посредника („Еврофинанс”, ФК „Евър” и „Улпия Управление на инвестиции”) като първото сдружение в България на професионалните участници в търговията с ценни книжа и мениджъри на инвестиционни портфейли и вписана в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел към СГС по ф.д. № 1505/1997 г.

Към настоящия момент в Асоциацията членуват тридесет лицензирани съгласно изискванията на ЗПФИ инвестиционни посредници (ИП).

През отчетния период с решения на Управителния съвет (УС) на БАЛИП бе прекратено членството по тяхна молба на „Фико Инвест” ООД, „Юг Маркет” АД и „Делта Сток” АД. Поради върнат лиценз на основание чл. 13, ал. 1, т. 4 от Устава на БАЛИП беше изключен ИП „Фронтриер Финанс” АД. УС на БАЛИП е в диалог с инвестиционните посредници, които не са членове на Асоциацията, като през м. септември 2008 г. до тях беше изпратено циркулярно писмо с покана да кандидатстват за членство. Интерес към членство бе проявен от редица ИП („Бултренд Брокеридж”, „Кей Би Си Секюритис” Н.В. – клон България и „ЕФГ Секюритис България”), които пожелаха да получат устройствените актове на БАЛИП. Асоциацията работи с тези ИП с оглед подготовката за приемането им за членове, като осъществява с тях информационно взаимодействие.

През отчетния период не са се провеждали заседания на Общото събрание (ОС) на БАЛИП.

През отчетния период Управителният съвет (УС) на БАЛИП проведе 16 редовни заседания. УС като колективен орган, представляващ БАЛИП, проведе редица срещи с министъра на финансите, ръководствата на Комисията за финансов

надзор (КФН), „Българска фондова борса – София” АД, (БФБ), Централния депозитар (ЦД) и Асоциацията на банките в България (АББ).

УС прие решение за създаването на комисии в качеството им на помощни органи на БАЛИП и с цел постигане на по – широко представителство при формиране, съгласуване и изработване позицията на Асоциацията по редица въпроси. Желанието на Управителния съвет е в работата на комисиите да участват повече членове на асоциацията, които да изразяват позицията си, като заседанията има са „отворени” за всички, които биха искали да присъстват и се интересуват от даден въпрос. Бяха конституирани следните комисии:

- ❖ „Комисия по търговия” с председател г-н Ангел Рабаджийски;
- ❖ „Комисия по професионално обучение и квалификация” с председател г-н Атанас Бойчев;
- ❖ „Правна комисия” с председател г-н Николай Майстер;
- ❖ „Комисия по PR и реклама” с председател г-н Николай Ялъмов;
- ❖ „Комисия по международното сътрудничество” с председател г-жа Радослава Масларска;
- ❖ „Комисия по етика” с председател Стоян Тошев.

Във връзка с нормативните или вътрешноустойствени изисквания за участие на лица, излъчени от репрезентативна организация на ИП в управителните органи или други структурни звена на институциите, формиращи инфраструктурата на капиталовия пазар, УС на БАЛИП избра за свои представители в съответните органи и структури следните лица:

- ❖ За член на Управителния съвет на Фонда за компенсиране на инвеститорите в ценни книжа (ФКИЦК) с решение от 16.10.2008 г бе избран г-н Атанас Бойчев, чиято кандидатура беше предложена за одобрение от КФН;
- ❖ За член на УС на ФКИЦК, съвместно номиниран от БАЛИП и Асоциацията на банките в България (АББ), бе одобрена г-жа Павлина Аначкова;

- ❖ За член на Арбитражния съд при Централния депозитар бе одобрен г-н Николай Майстер;
- ❖ За член на Комитета по управление на Гаранционния фонд (ГФ) при БФБ бе одобрен г-н Ангел Рабаджийски.

В съответствие с постигната договореност с КФН, БАЛИП по – активно да се ангажира и участва в организирането, и провеждането на изпити за придобиването на правоспособност за брокери и инвестиционни консултанти, и решението на КФН представител на Асоциацията да бъде включен в изпитната комисия, Управителният съвет избра г-н Камен Колчев за неин представител в изпитната комисия.

I. ДЕЙНОСТ ВЪВ ВРЪЗКА С НОРМАТИВНАТА УРЕДБА НА ДЕЙНОСТТА НА ИП И ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА КАПИТАЛОВИЯ ПАЗАР. ДРУГИ РЕШЕНИЯ НА УС

Основно място в дейността на Асоциацията през отчетния период заемат изготвените от членовете на БАЛИП и УС на Асоциацията предложения по промените в законодателството относно дейността на инвестиционните посредници в България.

1. Значително количество бележки и предложения бяха направени във връзка с проекта на Закон за клиринга и сетълмента, предоставен за коментар от КФН. На свое заседание от 05 февруари 2009 г. УС на БАЛИП прие текст на писмо до КФН, с което се акцентира върху необходимостта в уредбата на отношенията по регистрация, клиринг и сетълмент на сделки с финансови инструменти да се предостави възможност на международните институции да оперират на българския пазар с оглед стимулиране на конкуренцията и трансфер на технологии и *ноу хау* (*know how*). От КФН бе поискано при работата върху проекта да се постигне пълно синхронизиране с правото на ЕС, което последователно провежда линията по премахване на пречките за свободно предоставяне на услуги и движение на капитали. Предложи се да се коригират твърде рестриктивните текстове относно изискванията към ценза на членовете на управителните и контролните органи на пазарните оператори. Постави се въпросът за изрично уреждане на отношенията, свързани със създаването на гаранционен фонд (ГФ) за гарантиране окончателността на

сетълмента в системата за сетълмент, доколкото в проекта не се третира въпросът за мигрирането на активи от гаранционния фонд при „Българска фондова борса – София” АД (БФБ) към новосъздадения /новосъздадените ГФ и мълчаливо се допуска дублиране на функциите по гарантиране изпълнението на борсовите сделки.

2. УС на БАЛИП постави пред КФН необходимостта да се внесат промени в Наредба № 23 за условията и реда за оценка на клиентските активи (Наредба № 23) и Наредба № 38 за изискванията към дейността на инвестиционните посредници (Наредба № 38) с оглед уреждане на възможността неактивни сметки на клиенти на ИП да бъдат прехвърляни в Регистър „А” на Централния депозитар, разширяване на възможностите за квалифициране на определени категории клиенти като професионални (напр. лица с преки инвестиции в публични дружества, надхвърлящи 10% от капитала, членове на ръководствата на публичните дружества и лица, упражняващи контрол, които не отговарят на изискванията по § 1, т. 9 от ДР на ЗПФИ), с оглед намаляване разходите на ИП за вноски към Фонда за компенсиране на инвеститори в ценни книжа (ФКИЦК). На среща на УС на БАЛИП със заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност” г-жа Д. Ранкова, проведена на 9 април 2009 г. се постигна съгласие да се внесат промени в нормативната уредба, които да позволят на Централния депозитар да промени правилата си с оглед прехвърлянето на неактивни сметки на клиенти, включително след прекратяване на договорните отношения с тях, в Регистър „А”. По принцип се постигна съгласие да се включат в преходните и заключителни разпоредби на проекти за закони, които предстои да бъдат внесени в Министерския съвет (проект на Закон за клиринга и сетълмента или проект на ЗИДЗДСИЦ), текстове, които позволяват по-голяма гъвкавост при третиране на допълнителни категории клиенти като професионални. На свое заседание от 15 април 2009 КФН прие проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 38, в който бе уредена възможността за прехвърляне на финансови инструменти от клиентски подсметки при ИП в лични такива, в регистър „А” на ЦД.

3. До КФН бе изпратено писмо във връзка с проекта на Наредба за изменение и допълнение (НИД) на Наредба № 11 за лицензите за извършване на дейност като регулиран пазар, за организиране на многостранна система за търговия, за извършване на дейност като инвестиционен посредник, инвестиционно дружество,

управляващо дружество и дружество със специална инвестиционна цел (Загл. изм. - ДВ, бр. 84 от 2005 г., бр. 83 от 2007 г.). Поискано бе прецизиране на текстовете в проекта, отнасящи се до наличието на оценка на репутацията на лицата, които придобиват или увеличават квалифицираното си участие в капитала на ИП или участват в управлението на инвестиционен посредник, като се посочи в какво се изразява оценката на репутацията, кой е компетентният орган за даването на такава, по какъв начин се удостоверява наличието на такава оценка, освен чрез декларация. Поискано бе отпадане или значително облекчаване на разпоредбите относно предоставянето в КФН на бизнес план, съответно стратегически план в зависимост от това дали придобиването на квалифицирано участие от страна на заявителя води до промяна на контрола в инвестиционния посредник. Поискано бе и прецизиране на формулировката «значително участие в капитала» поради твърде общия ѝ характер. Предложено бе в тази връзка в Наредба № 11 да се поставят конкретни прагове за акционерно участие, при надхвърлянето на които се поражда задължение за предоставяне на съответната информация.

4. Съвместно с БАУД бе подготвено писмо с бележки и коментари във връзка с проекта на ЗИДЗППЦК, което бе изпратено в КФН и Комисията по икономическата политика на НС. Членове на БАЛИП с основание поставиха въпроса относно отпадането на задължителната нотариална заверка на пълномощното за участие в ОС на публичните дружества. В писмото на БАУД, разработено съвместно с БАЛИП, се изтъкна, че отпадането на нотариалната заверка не гарантира ограничаването на възможността за манипулиране на упълномощаването и представителство на общо събрание без знанието на съответния акционер, и се предложиха паралелни способности за удостоверяване волята на упълномощителя чрез предоставяне от негова страна по факс или електронен път на пълномощното, с което ще бъде представляван на общото събрание, най-късно до 1 час преди началния час на провеждане на общото събрание. С развитието на новите технологии се създават предпоставки за по-бързо уведомяване, осигуряване на по-голяма прозрачност и поддържане на обратна връзка на инвеститорите и акционерите с публичното дружество, включително и за такава връзка при провеждане на ОС, следователно, съчетаването на отпадането на изискването за нотариално заверено пълномощно с максимално облекченото

задължение за електронно потвърждение на даденото пълномощно е в съзвучие с модерните тенденции на дружественото право. КФН подкрепи това предложение на БАЛИП и БАУД, независимо, че в крайната редакция на законовия текст не се добави подобно изискване. Това е въпрос, който би могъл да намери разрешение при засилен диалог с публичните дружества с оглед конструиране на съответните разпоредби от уставите им относно представителството на ОС по начин, който съчетава отпадането на нотариалната заверка на пълномощните с методи за верификация волята на упълномощителя. ИП имат възможност да влияят върху този процес, включително и чрез предоставяне на услуги по чл. 5, ал. 3, т. 3 от ЗПФИ - консултации на дружествата относно капиталовата структура, промишлената стратегия и свързани с това въпроси, както и консултации и услуги, свързани със сливания и покупка на предприятия.

5. УС на БАЛИП разгледа проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 35 за капиталовата адекватност и ликвидността на инвестиционните посредници (Наредба № 35), като прие по принцип предложените от КФН промени в уредбата на големите експозиции.

6. УС на БАЛИП разгледа и представи в КФН своето становище относно възможността инвестиционните посредници да предоставят оригинали на документи на органите на МВР по предварителни проверки, при наличие на съгласие на собствениците на ценни книжа по реда на чл. 35, ал. 1, т. 5 от ЗПФИ. УС изрази готовността си да сътрудничи на органите на МВР с цел разкриването на престъпления като споделя становището на КФН изразено с писмо до МВР, изх. № 04-02-124/07.11.2008г., че органите на МВР трябва да се запознават с оригинални документи само прилагайки възможностите и процесуално – следствените действия, предвидени по Наказателно-процесуалния кодекс. (по-подробно вж. Раздел III, т.1, б. „В”).

7. Въз основа на работата на своите помощни органи УС на БАЛИП обсъди и прие множество вътрешни актове, становища, мерки и проекти на правила.

8. Предвид световната финансова криза в рамките на няколко свои заседания УС на БАЛИП обсъди **мерки за стабилизиране на пазара на финансови инструменти.**

В резултат на дискусиите и работата на помощните органи при УС на БАЛИП на КФН бяха предоставени изготвени от експерти на асоциацията конкретни мерки, които да бъдат предприети в условията на глобална финансова криза с цел стабилизиране на капиталовия пазар в България. УС представи и обсъди мерките на нарочна среща с ръководството на КФН, което от своя страна се ангажира да проведе разговори с представители на други държавни институции с оглед реализиране на предложените мерки. От БФБ бе предложено продължение на дискусиата относно мерките за стабилизиране на капиталовия пазар на кръгла маса. Последната инициатива не бе реализирана поради отказ на БАДДПО да подкрепи идеята за продължаване на дискусиите.

Мерките за стабилизиране на пазара с подробна аргументация бяха представени от УС на БАЛИП пред Министъра на финансите на проведена на 16 февруари 2009 г. среща.

Основен акцент в така предложените мерки е въвеждането на законодателна възможност „Сребърният фонд” (СФ) да инвестира в акции, търгувани на БФБ. Разгледани бяха всички аргументи „за” и „против” въвеждането на подобни регулации и бе констатирано, че срещу всички аргументи в полза на подобна инвестиционна политика има само един контрааргумент - потенциални конфликти на интереси и злоупотреби. **Конфликтите на интереси и възможните злоупотреби на интереси могат да бъдат избегнати като детайлно се разпишат условията и лимитите, при които СФ може да инвестира в акции, търгувани на БФБ.** Предложен бе план за разпределение на активите (asset allocation) в пропорция 70% инвестирани в чуждестранни финансови инструменти и 30% - в български.

Други предложени за дискусия теми на срещата с министър Орешарски бяха:

❖ Компенсаторните инструменти да придобият статут на дългосрочни сконтови дългови ценни книжа, които да се изплатят на падежа, ако не са използвани в процеса на приватизация на държавни активи;

- ❖ Преосмисляне на инвестиционните ограничения на пенсионните фондове (ПФ) и въвеждане на минимален размер на инвестициите в акции за ПФ, което е практика в множество развити в капиталово отношение държави;

- ❖ Капитализация на Централен депозитар като средство за разрешаване в дългосрочен план на проблемите на институцията.

В резултат на срещата бе взето решение да се създаде работна група, която да проучи поставените въпроси и да разработи варианти за разрешаването им. Пред БАЛИП остава задачата да финализира предприетите инициативи, като продължи диалога с МФ и другите институции на капиталовия пазар, и проучва възможните източници и алтернативи за намиране на решения и събира още аргументи и сравнително - правни образци за обосноваване на позициите си.

Бе взето решение за провеждане на работна среща, на която да бъдат обсъдени актуалните проблеми на българския капиталов пазар с конкретни предложения за решаването им. Предвиждаше се срещата да се проведе съвместно с представители на КФН, Асоциацията на индустриалния капитал в България, Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България, Българска фондова борса – София АД, Централен депозитар АД, Българска асоциация на управляващите дружества, Българска асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване и Асоциация на Банките в България. Към момента след многократни покани от страна на БАЛИП до Министерство на финансите не е проведена, нито насрочена такава среща поради липса на интерес и/или инициатива от страна на Министерството.

9. Бяха обсъдени и приети решения и по следните въпроси:

- ❖ Проучване условията за участие на Асоциацията като съорганизатор на модул „Бизнес консултиране” на пролетния панаир – Пловдив от 12 до 17 май 2009 г., с възможност за разширяване на модула и обхващане на инвестиционното консултиране, установяване на индивидуални щандове на членовете на БАЛИП, поставяне на рекламни банери на Асоциацията и пр.;

- ❖ Установяване на сътрудничество с адвокатската кантора „Ландуел България”, като се обсъди и подписването на рамков договор за сътрудничество с оглед възможното водене на дела, получаване на безплатни консултации във връзка

със законодателството относно капиталовия пазар и получаване на сравнително-правни анализи;

❖ Обсъди се по-нататъшното участие на БАЛИП в Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ). Прецени се, че е необходимо да се обмисли целесъобразността от по-нататъшно членство на Асоциацията в КРИБ предвид необходимостта да се оптимизират разходите на БАЛИП, като УС реши, че са необходими консултации с по-широк кръг участници в КРИБ и членове на БАЛИП, за да се вземе окончателно решение.

❖ Обсъдиха се промени в Устава на БАЛИП и предложения за промени в Устава на „БФБ – София” АД с оглед установяване на възможност за участие на БАЛИП като юридическо лице в Съвета на директорите на БФБ. Вписването на емисията акции за търговия на БФБ и превръщането на борсата в публично дружество е друга възможност за промяна в статута на „БФБ – София” АД, която би увеличила прозрачността в дейността на борсата и би повишила доверието в нея. Ход на тези промени би следвало да се даде при сигнал от страна на държавата, че е готова да ги подкрепи.

II. РАБОТА НА ПОМОЩНИТЕ ОРГАНИ ПРИ УС НА БАЛИП

1. КОМИСИЯ ПО ТЪРГОВИЯТА

През отчетния период Комисията по търговията към БАЛИП проведе заседание, на което се обсъдиха проблемите, с които се сблъскват инвестиционните посредници при работа с Централния депозитар, включително проблемът за подобряване на комуникациите с ЦД и увеличаването на правната сигурност и бързината на сетълмента при сделки с финансови инструменти. Бяха събрани и анализирани становища на членове на БАЛИП (писмени материали бяха предоставени от ИП „БенчМарк Финанс” АД, ИП „Булброкърс” АД, ИП „Варчев Финанс” ЕООД, ИП „Елана Трейдинг” АД). Въз основа на предоставените материали от дружествата и последвалата дискусия Комисията по търговията изготви предложения във връзка с

подобряване дейността на ЦД (изложени по-подробно в раздел III, т. 3 относно взаимодействието с ЦД), които след обсъждане от УС на БАЛИП бяха внесени за разглеждане от ЦД.

След проведените срещи на УС на БАЛИП с ЦД, Комисията по търговията прецизира и конкретизира предложенията с оглед създаване на условия ЦД да подготви необходимите промени в правилата, въвеждането на съответните IT функционалности и технологични настройки.

Представители на Комисията по търговията участваха и в среща, организирана от Асоциацията на банките в България (АББ), по повод създаването на Национална група за пазарни практики (по-подробно в Раздел III, т. 6 относно взаимодействието с АББ).

2. ПРАВНА КОМИСИЯ

Правната комисия (ПК) разработи предложения за промени в Наредба № 23 и Наредба № 38 с оглед уреждане на възможността неактивни сметки на клиенти на ИП да бъдат прехвърляни в Регистър „А” на Централния депозитар и разширяване на възможностите за квалифициране на определени категории клиенти като професионални, като се използват разработки на колегите от „Бета Корп” АД. При обсъждане на редица теми от правно естество, ПК сондира, обработи и представи пред УС на БАЛИП становищата на членове на Асоциацията. ПК проучи условията и установи сътрудничество с адвокатска кантора „Ландуел България”, което значително способства за осигуряване на компетентни юридически консултации, включително представителство по делото, заведено от няколко инвестиционни посредници против решението на заместник – председателя на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност”, с което бяха одобрени част V и VI от Правилника за дейността на БФБ.

3. КОМИСИЯ ПО ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ

Комисията по професионално обучение и квалификация (КПОК) подготви писмо до КФН, чийто текст бе одобрен от УС на БАЛИП, с предложение Асоциацията да се включи по-активно в администрирането на процеса по подготовка на брокери и инвестиционни консултанти в съответствие с изискванията на Наредба № 7 от 5

ноември 2003 г., като на Асоциацията бъдат делегирани права да избира темите за изпитите, да съставя изпитните конспекти, да провежда обучение. От гледна точка на процеса по администриране на самите изпити в писмото се включи предложение за активна роля на БАЛИП в подготовката на изпитните тестове и провеждането на изпитите, включително определянето на представител на Асоциацията за член на изпитната комисия. КФН възприе това сътрудничество и включи г-н Камен Колчев в състава на изпитната комисия за брокери.

КПОК влезе в контакт с доц. Григорий Вазов, ректор на Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ), с оглед установяване на сътрудничество в обучението на брокери и инвестиционни консултанти.

Комисията по професионално обучение и квалификация активно се включи в организирането на обучение на специалисти от бек офисите на ИП съвместно с ЦД, както и за провеждането на успешна подготовка на семинар по прилагането на Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и Закона срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти (ЗСПЗФИ), организиран тристранно от КФН, БАЛИП и БАУД (по-подробно за проведените обучения вж. Раздел V).

4. КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Комисията по етика при БАЛИП през отчетния период проведе две заседания. На едно от тях бе избран председател на Комисията и се разискваха въпросите относно предвиждането на процедури и правомощия на Комисията при сезирането ѝ с конкретни казуси. Започна работа по изготвяне на проект за нов Етичен кодекс на Асоциацията. На свое заседание Комисията по етика прие проект на Етичен кодекс на БАЛИП, който бе представен в УС на Асоциацията. УС взе решение той да бъде предложен за гласуване от Общото събрание на БАЛИП. През периода не са постъпвали сигнали за нарушения на Устава и етичните правила от страна на членове на Асоциацията.

5. КОМИСИЯ ПО PR И РЕКЛАМА

Усилията на Комисията по PR и реклама бяха насочени към изпълнение на поставената задача от УС на БАЛИП да се разработи нова интернет страница на

Асоциацията. Комисията осигури изработването на модел, по който да бъде структуриран сайтът, провеждането на преговори с потенциални изпълнители, подготовка на проект на договор за изработка и хостинг, контрол върху етапите на изпълнението, внасянето на корекции и допълнения във визуализацията на сайта, подготовка на прекратяването по взаимно съгласие на съществуващия договор за хостинг, и оформянето на приемо – предавателен протокол за свършената работа. Понастоящем голямото предизвикателство пред Комисията по PR и реклама е осъществяването на дейност по осигуряване на съдържание (content) по различните рубрики на сайта.

6. КОМИСИЯ ПО МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Комисията по „Международно сътрудничество” към БАЛИП през отчетния период е работила в следните направления:

а) Кандидатстване по европейски програми за Неправителствени организации като бяха изготвени:

❖ Предложение за кандидатстване по програма ФАР „Развитие на гражданското общество”

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 20 000 лв.;

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 100 000 лв. и необходимост от съфинансиране на проекта от страна на кандидата.

❖ Предложение за кандидатстване по Оперативна програма „Административен капацитет”

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 100 000 лв.;

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 390 000 лв. като не се изисква съфинансиране на проекта от страна на кандидата.

❖ Предложение за кандидатстване по програма в рамките на фонда за подкрепа на Неправителствени организации 2008 – 2010 г.

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 20 000 лв.;
Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 200 000 лв.
и необходимост от съфинансиране на проекта от страна на кандидата.

б) Осъществяване на контакт и сътрудничество с подобни на БАЛИП организации в региона:

- ❖ Събрана бе база данни за контакти със сродни организации в съседни на България държави – Румъния, Гърция, Турция, Словакия, Словения и Сърбия;
- ❖ Изготвяне и изпращане на писма с цел сътрудничество до организации на ИП в съседни държави;
- ❖ Обмяна на информация и опит относно проектозакона за клиринг и сетълмент с Асоциацията на инвестиционните посредници на Турция;
- ❖ Внасяне за разглеждане на предложение в УС на БАЛИП за учредяване на Асоциация на инвестиционните посредници от Югоизточна Европа.

в) Осъществиха се контакти и проучвания на възможността за членство на БАЛИП в международни организации:

- ❖ Осъществяване на контакт с European Forum of Securities Associations (EFSA) и International Council of Securities Associations (ISCA);
- ❖ Набиране на пълната изискуема документация и условия за членство;
- ❖ В момента протича процес на проучване на възможността БАЛИП да бъде наблюдател предвид високите изисквания за членство.

г) Осъществен бе контакт с Clearstream с цел проучване на възможността за предоставяне на услугите по клиринг и сетълмент за българския пазар, както и евентуалните финансови условия във връзка с това.

III. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ И КОНТАКТИ С ОРГАНИЗАЦИИ И ИНСТИТУЦИИ. УЧАСТИЕ В ОРГАНИЗИРАНИ ОТ КФН СРЕЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ОБЩНОСТ.

1. КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР (КФН)

1.1 БАЛИП е в постоянен контакт и взаимодействие с КФН по всички въпроси от интерес за бизнеса. Особено ползотворни са контактите във връзка с нормативната дейност и функции на КФН, което намира израз в допитване от страна на КФН до БАЛИП за становища, бележки, предложения и коментари по проекти на нормативни актове, провеждане на съвместни срещи и дискусии, разширена кореспонденция във връзка с тълкуване на разпоредби и уточняване практиката на КФН по прилагане на нормативни текстове. Така например, КФН възприе вижданията на БАЛИП за необходимост от промени в Наредба № 38 и Наредба № 23 (вж. Раздел I, т. 2 по-горе). УС на БАЛИП след свое заседание на 11.02.2009 г. в писмо вх. № 23-00-10 представи в КФН свои коментари, бележки и предложения по конкретни текстове на проекта на Закон за клиринга и сетълмента на безналични финансови инструменти. Предстои работа по оптимизиране на текстовете на проекта на Закон за клиринга и сетълмента.

1.2 Предложенията на БАЛИП за **антикризисни мерки** бяха апробирани в диалог с КФН, като в хода на проведените дискусии се очертаха акцентите и отпаднаха някои по-малко важни предложения или такива, които изискват дългосрочна реализацията им.

1.3 Представители на БАЛИП и членовете на УС на Асоциацията редовно вземат участие в организираните от КФН срещи на инвестиционната общност, като активно се включват в дискусиите и правят предложения за подобряване на регулаторната рамка и надзорните практики на КФН. Във връзка с поставянето на въпроса за предоставянето от ИП на оригинални документи за нуждите на органите на МВР, КФН информира БАЛИП по проблема с писмо изх. № 04-02-124/04.12.2008 г. във връзка със запитване от МВР в тази насока. Становището на КФН (изразено в съдържателен план в писмо изх. № 04-02-124/07.11.2008 г. до МВР) бе в съзвучие с

виждането на повечето ИП по този въпрос: оригинали от документи да се предоставят на органите на МВР при техни проверки само при изрично съгласие от клиента, като всеки отделен случай се решава ad hoc, без да се изисква включване на изрична клауза в договорите с клиентите.

1.4 Във връзка с поисканата в края на декември 2008 г. с циркулярно писмо от КФН аналитична информация и статистика за активите на ИП, състоянието на инвестиционните и търговските им портфейли, и управлението на рисковете, БАЛИП постави въпроса да се удължи срокът за представяне в Комисията на изискуемата от ИП информация поради значителния обем на информацията и необходимото време за събирането и обработването ѝ. УС на БАЛИП разработи модел на обща уводна част относно управлението на рисковете, който модел бе изпратен до членовете на Асоциацията за използване при представянето на индивидуалните данни на отделните ИП за регулатора.

1.5 УС на БАЛИП влезе в активен диалог с КФН и във връзка с изисканата от Комисията информация относно физически лица – клиенти на ИП, притежаващи индивидуални портфейли на/над 100 000 лв., както и за клиенти, притежаващи ценни книжа, дялове и акции на колективни инвестиционни схеми в същия размер. След проведен разговор на УС на БАЛИП със заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност” г-жа Димана Ранкова, се стигна до споразумение за отлагане във времето изпълнението на задължението за предоставяне от ИП на информация относно клиентските портфейли, като се прецизират формата и съдържанието на предоставяната информация и уточнят процедурите и източниците за осигуряването ѝ. УС на БАЛИП поиска набирането на информация да стане чрез Централния депозитар, без да се създават рискове за ИП да нарушат фидуциарните си задължения към клиентите. Съвместно с БАУД се разработи текст на писмо до КФН, в което бе посочено, че исканата информация има характер на търговска тайна и за разкриването ѝ е необходимо прилагането на специална процедура - конкретна заповед за проверка съгласно ограничителната разпоредба на чл. 35, ал. 5 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ). Необходимо е при проверката да не се надхвърлят целите по чл. 1, ал. 2 от Закона за

публичното предлагане на ценни книжа, а именно защита на интересите на инвеститорите и клиентите, поддържане на стабилност и обществено доверие в пазара. Двете Асоциации изразиха от името на техните членове, готовността си да окажат съдействие на КФН за разрешаване на проблема в рамките на закона, при стриктно спазване на изискванията за конфиденциалност и другите фидуциарни задължения на инвестиционните посредници и управляващите дружества към техните клиенти и без да се предприемат действия, водещи до намаляване на доверието на инвеститорите към институциите на капиталовия пазар.

1.6 БАЛИП подготви условията, за да се обжалва Решение № 190 – ФБ от 24.02.2009 г. на Заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност” (Решение № 190 – ФБ от 24.02.2009 г.), с което са одобрени измененията и допълненията на Правилника за дейността на „Българска фондова борса – София” АД (БФБ), част V „Правила за надзор върху търговията” и част VI „Правила за управление на риска”, като координира действията на 9 ИП – членове на БФБ във връзка с подготовката на жалбата с доказателствата и приложенията към нея.

Като жалбоподатели срещу Решение № 190 – ФБ от 24.02.2009 г. се конституираха следните инвестиционни посредници (подредени по-долу в азбучен ред):

- 1. ИП „Балканска инвестиционна компания” АД;**
- 2. ИП „БенчМарк Финанс” АД;**
- 3. ИП „Бета Корп” АД;**
- 4. ИП „Елана Трейдинг” АД;**
- 5. ИП „Златен лев Брокери” ООД;**
- 6. ИП „Интеркапитал Маркетс” АД;**
- 7. ИП „Капман” АД;**
- 8. ИП „Карол” АД;**
- 9. ИП „Ти Би Ай Инвест” ЕАД.**

Съгласно чл. 85 от ЗПФИ измененията и допълненията в Правилника за дейността на БФБ се допускат само след предварително одобрение от зам.-председателя на КФН, т.е. при предварителен административен механизъм за защита на интересите на борсовите членове чрез решението на държавен орган. Поради тези

причини и предвид монополното положение на БФБ и липсата на друг пазарен оператор в Република България, борсовите членове се намират в неравнопоставено положение, като единственият начин инвестиционните посредници да защитят нарушените си права и интереси е като обжалват неблагоприятния за тях административен акт по административен, съответно по съдебен ред, тъй като предвиденото в договорите за членство „задължително” арбитражно споразумение изключва разглеждането на спорове пред граждански съд. Именно това наложи да се предприемат действия срещу индивидуалния административен акт на заместник – председателя на КФН, доколкото е невъзможен пряк иск или жалба срещу решения на СД на БФБ. Образуваното е производство пред Върховния административен съд като първото заседание по делото е насрочено за 12.10.2009 г.. Предвид дадения от адвокатска кантора „Ландуел България” съвет би било добре за успешния резултат на делото още членове на БАЛИП да се присъединят като жалбоподатели. От друга страна БАЛИП е в преговори и с ИП, които не са членове на Асоциацията, с оглед присъединяването им като страни по делото.

По-подробно мотивите и аргументите на БАЛИП да търси отмяна на цитираното решение на заместник – председателя на КФН са изложени в Раздел III, т. 4 по-долу.

1.7. БАЛИП направи и множество предложения относно проекта за НИД на Наредба № 16 за маржин търговията и късите продажби, като УС положи сериозни усилия наредбата да стане работеща. Тази работа следва да продължи, защото все още нормативната уредба не е в състояние да осигури разгръщане на този тип търговия в България.

1.8 КФН не възприе аргументите на БАЛИП, изложени в писмо относно статута на налаганите от „Българска фондова борса – София” АД санкции в случаите на забава на приключване на борсови сделки. Основният аргумент на КФН беше, че налаганите глоби имат санкционен характер и изпълняват превантивни функции, и следва да постъпват в бюджета на борсата. Преди това БФБ с писмо изх. № 6/05.01.2009 г. отхвърли възможността глобите, налагани на членовете за забавени

сделки, да се предоставят на изправния член, страна по такава сделка. Според БФБ глобите имат характер на приход от дейността ѝ, тъй като постъпват в резултат на изпълнение на законовите ѝ задължения, и следва да се осчетоводяват като приход от дейността на БФБ като акционерно дружество.

Предложението на УС на БАЛИП бе в случаите на забава по сключени борсови сделки, БФБ да не налага санкция на неизправния борсов член, а да се предвиди плащането на обезщетение или неустойка от борсовия член в размер определен аналогично на размерите на съществуващите в момента глоби, като така събраните суми бъдат отнасяни в специална сметка или подсметка към Гаранционния фонд, и в случай на възникнала необходимост от изплащане на средства от Гаранционния фонд на изправната страна, с приоритет да се използват сумите натрупани по тази специална банкова сметка. По този начин се постига двоен ефект – глобите целево попълват ГФ, а ГФ изпълнява основното си предназначение да гарантира приключването на сделките, без при това изправната страна по дадена сделка да търпи щети.

БАЛИП следва да продължи да отстоява тази позиция, като потърси начин да продължи да убеждава отговорните фактори за необходимостта от намиране на оптимално решение относно статута на налаганите санкции, **включително и чрез промени в нормативната база.**

2. МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ (МФ)

Освен срещата с министър Орешарски (вж. Раздел I, т. 8), на 09.09.2008 г. се проведе среща с г-жа Людмила Елкова, директор на дирекция „Данъчна политика” в МФ и член на СД на БФБ, представител на държавата в борда на пазарния оператор, относно възможностите за избиране в състава на СД на БФБ на представител на БАЛИП (като представител на членовете на „БФБ-София” АД), с оглед оперативното и експертно разрешаване на възникнали проблеми на капиталовия пазар. На срещата с г-жа Елкова се постигна принципно съгласие за намиране на позитивно решение на повдигнатия въпрос.

3. ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР (ЦД)

3.1 След изготвянето от Комисията по търговия на предложения за промени в правилата на ЦД за подобряване на комуникацията между ИП и ЦД, на 06.11.2008 г. се състоя среща на УС на БАЛИП с ръководството на ЦД. БАЛИП потвърди готовността на ИП да подпомогнат ЦД в изработването на пакет от мерки, като се предложи и създаване на съвместна работна група (РГ).

По-конкретно се поставиха за решаване следните по-важни проблеми:

а) създаване на условия за извършване на *интрадей търговия* с финансови инструменти и внасяне на адекватни промени в правилата и процедурите на ЦД. ЦД пое ангажимент да извърши настройка на системата за извършване на интрадей търговия с цел тя да се извършва автоматично, без намесата на оператор, предвид промените в Наредба № 38, с които се допусна такъв тип търговия.

б) предприемане на мерки за подобряване на комуникацията на членовете на ЦД с депозитарната институция, включително осигуряване на капацитет за целодневно обслужване на ИП по телефон и организиране на обучения за служителите от бек офисите на ИП. Постигнато бе принципно съгласие за съвместно организиране на такъв курс, с издаване на сертификат на участниците за завършването му.

в) намиране на подходящо технологично решение, което да осигури извършването на необходимия клиринг и сетълмент, без да е необходимо местната банка - попечител отделно от ИП да подава съобщения към ЦД за всяка сделка, сключена на БФБ, когато става въпрос за част от общо изтъргувани за деня ценни книжа от определена емисия за един клиент. От ЦД потвърдиха, че съществува такъв проблем, доколкото в едно съобщение не могат да се обединят няколко сделки и че практиката на банките - попечители за такова отделно таксуване не е коректна и обещаха още веднъж да разгледат съществуващите практики.

г) постави се и въпросът за двойното листване на емисии. От ЦД заявиха, че проблемът не е от технологично естество, а с регулативен характер.

д) обсъди се създаването на регистър на РЕПО сделки като ЦД поясни, че няма възможност да идентифицира такъв тип сделки, доколкото XETRA дава информация само дали сделката е борсова или извънборсова. Предвид това, че липсва и регламент за такъв регистър, ЦД не може да го води (например по Закона за финансовите

обезпечения). Предложи се създаването на работна група, която да включва представители от ЦД, БАЛИП, КФН и БНБ за търсене на глобално решение.

е) от БАЛИП бе повдигнат въпросът и бе поискано предвиждането **на по-облекчена процедура за проверка наличието на залог или заповор върху ценни книжа**. В момента проверката се осъществява само през сайта на ЦД, за което е необходимо всеки член на ЦД да има специална регистрация. ЦД предложиха да се помисли за вариант с абонаментна месечна такса, като при захранване на сметки да се подава информация за книжата, предмет на залог, при отчитане на проблема с реалната възможност за натоварване на сървърите.

ЦД пое и ангажимент за актуализация на всички образци и формуляри, както и да обнови и допълни информацията на интернет страницата на ЦД. Признато бе, че съществува и проблем с прехвърлянето на клиентски сметки в Регистър „А”.

В резултат на срещата с ръководството на ЦД бе поставено решаването на редица проблеми, спъващи работата на ИП, които следва да намерят своето разрешение в краткосрочен и средносрочен план. В бъдещата си работа БАЛИП следва да продължи диалога с ЦД, като анализира извършеното до този момент, констатира съществуващите проблеми и постави на дневен ред решаването им.

3.2 Членовете на БАЛИП и всички работещи в сферата на търговията с финансови инструменти бяха поставени пред сериозно изпитание във връзка с взетото на 17.12.2008 г. решение от СД на ЦД да ревизира тарифата за таксите в посока на увеличаване на съществуващите такси и установяване на нови такси. УС на БАЛИП проведе заседание на 08.01.2009 г., на които разгледа промените в тарифата на ЦД, както и внесените в УС становища на членове (ФК „Евър” и ИП „Елана Трейдинг” АД). Въз основа анализ на предложените изменения и допълнения на тарифата за таксите на ЦД, УС взе решение да проведе среща с ръководството на ЦД. Позицията на УС е, че е необходимо да се поиска отлагане на влизането в сила на промените, като ако се стигне до увеличение на таксите, то да не бъде повече от 10-15% по отделните позиции и то само за някои от тях. Като най-проблематични бяха определени таксите върху оборота и сделките, включително и новата такса за поддържане на клиентски сметки, без при това да има гаранции, че ще се подобрят услугите, предоставяни от ЦД, след увеличаване на таксите.

В резултат на проведената среща и постоянния контакт на УС на БАЛИП с изпълнителния директор на ЦД г-н Иван Димов се стигна до промяна в тарифата на ЦД като се приеха изменения и допълнения и бе отчетена позицията на БАЛИП. Отпадна таксата за поддръжката на клиентски сметки или т. нар. „такса попечителство”. Що се отнася до справките за наличие на залог, запор и други тежести върху финансови инструменти, ЦД взе решение те да се предоставят безплатно до края на месец април. След изтичането на този срок ЦД пое ангажимент да направи анализ доколко е потребна тази услуга, колко често е необходимо да се предоставя на ИП и каква такса следва да се събира за нея. Въпреки това, УС на БАЛИП не е задоволен от постигнатото относно новата Тарифа за предоставяни от ЦД услуги и ще продължава да работи за удовлетворяване на позицията и защита интересите на своите членове.

4. „БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА – СОФИЯ” АД (БФБ)

4.1. БАЛИП активно взаимодейства с БФБ по въпроси от взаимен интерес. Израз на това взаимодействие стана разменената кореспонденция и срещи по широк спектър от въпроси, най-вече с оглед приемането на нови части от Правилника за дейността на БФБ и изменения и допълнения във вече приетите части от Правилника. УС на БАЛИП взе активно участие в обсъжданията във връзка с редица инициативи на БФБ, като:

а) Конституиране на Борсов съвет към БФБ - УС на БАЛИП изказа позиция относно състава, функциите и правомощията на Борсовия съвет.

В БАЛИП постъпи с вх. номер 50/13.08.2008г. писмо от „БФБ – София” АД с концепция за създаването на Борсов съвет към „БФБ – София” АД с искане за Асоциацията да вземе отношение по така предложената концепция. УС на БАЛИП прие, че предложената концепция за създаване на Борсов съвет към „БФБ – София” АД предвижда организация, структура, функции и правомощия на последния, които не отговарят и концептуално се разминават с вижданията на Асоциацията. Предвид това БАЛИП отказа да участва със свой представител в състава на Борсов съвет, създаден при така предложената концепция. Позицията на БАЛИП бе подкрепена от БАУД, както и от Асоциацията на банките в България, която също отказа да участва

със свой представител в Борсовия съвет при положение, че в него няма да има представители на БАЛИП и БАУД.

б) Във връзка с Част VI от Правилника за дейността на БФБ, свързан с промени във връзка с функционирането на Гаранционния фонд (ГФ) за гарантиране на плащанията по сключени на борсата сделки, УС на БАЛИП проведе свои заседания, като негови членове и юристи от ИП – членове на Асоциацията, взеха участие в среща с изпълнителния директор на БФБ г-н Иван Такев, на която се дискутираха въпроси, свързани с правно - организационната форма на ГФ и други аспекти от дейността му.

Бе изяснено, че съществуват пречки ГФ да бъде организиран като сдружение по Закона за юридическите лица с нестопанска цел. Ако бъде създадена клирингова институция след приемането на нов закон за клиринга и сетълмента, създаването на сдружение изобщо се обезсмисля. При тези условия се направи преценка, че е най-разумно да се запази статуквото, като опция, свързана с най-малко тежести за ИП. Що се отнася до варианта за създаване на юридическо лице (АД или ООД), което да изпълнява функциите на ГФ, това би могло да породи проблеми, свързани с необходимостта да се намери начин на по-късен етап набраните средства да се вляят в новата клирингова институция. След проведеното обсъждане и последвалото гласуване, УС прие решение, с което подкрепя вариантът да се запази ГФ в досегашния му вид, с оглед набраните в него средства да бъдат прехвърлени в клирингова институция след приемането на нов закон за клиринга и сетълмента. В писмото на БАЛИП до КФН относно проекта на Закон за клиринга и сетълмента изрично бе поискано да се включат текстове относно условията и реда за прехвърлянето на средствата от ГФ към клирингова къща след влизането на закона в сила. Законовата уредба на клиринга и сетълмента ще наложи съответни промени в Правилника на БФБ като БАЛИП ще трябва да предприеме необходимите мерки за осигуряване интересите на ИП при прехвърляне на вече набраните средства.

БАЛИП в дискусия с ръководството на БФБ аргументира и защити необходимостта от специален режим на вноските на ИП в ГФ. В резултат на това в чл. 34 на част VI от Правилника на БФБ се уреди отчитането на вноските на

борсовите членове като задължения на ГФ, респективно на БФБ, т.е. като вземания на ИП, **и се възприе принципното положение при ликвидация на ГФ събираните по партидите на ИП средства в ГФ да се възстановяват на съответните ИП** – както при ликвидация на ГФ (от значение при приемането на новия Закон за клиринга и сетълмента и създаването на клирингови къщи), така и при прекратяване на членството на ИП в Борсата.

в) Във връзка с делишването на неликвидни и нисколиквидни публични дружества от сегмент „Б” на Неофициалния пазар, УС на БАЛИП зае принципна позиция още на етап предварително обсъждане на промените, като се обяви против планираната от борсата промяна в правилника.

УС на БАЛИП се противопостави на обмисляното делишване, воден от твърдото убеждение, че ползите от подобна инициатива са по-малко от евентуалните неблагоприятни последици за стабилността на пазара и правата на инвеститорите. При налагане на подобна мярка значително биха били ошетени акционерите на подобни дружества, придобили акции в хода на масовата приватизация, като най-ошетени биха били миноритарните акционери, за които законът предвижда специални правила за защита и които правила формират съществена част от режима на публичните дружества.

БАЛИП също така предложи да се предприемат решителни стъпки от БФБ, както и от Комисията за финансов надзор, насочени към санкциониране на ръководители на дружествата, които не изпълняват законоустановените си задължения за разкриване на регулирана информация и не спазват съответните международни счетоводни стандарти и международни стандарти за финансово отчитане. Становището на УС, сведено до знанието на Борсата беше, че неспазването на нормативните изисквания от страна на някои публични дружества не би следвало да бъде основание за прилагане на мерки, които на практика „наказват” институционалните инвеститори и дребните акционери и ограничават възможностите им за разпореждане с инвестициите им по подходящ за тях начин.

БАЛИП също така предложи, БФБ да обмисли създаването на **специален сегмент за търговия с финансовите инструменти** на дружества, които се придържат към

добрите корпоративни практики и международни стандарти и изрядно спазват Кодекса за корпоративно управление.

Представители на БАЛИП взеха участие и в проведената на 03.04.2009 г- среща на заместник - председателите на КФН г-жа Димана Ранкова и г-н Бисер Петков с БАУД и БАДДПО, на която се обсъдиха последиците от промените на Правилника и възможните начини да се намери **разумно решение, което да не води до ощетяване на институционалните и дребните инвеститори.**

г) УС на БАЛИП разгледа предложенията, постъпили от ИП „БенчМарк Финанс” АД и ИП „Елана Трейдинг” АД, относно необходимостта от въвеждане на промяна в платформата за подаване на поръчки COBOS. С оглед влизането в сила на 14.08.2008г. на изменения в Наредба № 16, и изискванията поставени в нея относно механизма на осъществяване на къси продажби и маржин покупки, се създадоха предпоставки ИП да не могат да се съобразят с тези изисквания. Поради тази причина УС на БАЛИП реши да изпрати писмо до „БФБ – София” АД с предложение да бъде въведена специална опция в системата COBOS, която да дава възможност на посредника да избира клиентите, на които да позволява въвеждането в търговската платформа на поръчки за къси продажби и маржин покупки.

д) С оглед надзорните функции на БФБ съгласно Част V от Правилника, и опасността БФБ да прилага паралелно с КФН разпоредбите относно пазарните злоупотреби, уреждащи състави на административни правонарушения съгласно ЗСПЗФИ, УС на БАЛИП реши на свое заседание, ИП – членове на УС, задължително да обжалват по административен и съдебен ред решението на заместник - председателя на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност”, с което са одобрени Част V и част VI от Правилника на БФБ (Решение № 190 – ФБ от 24.02.2009 г.), като се предложи и на други членове на БАЛИП, както и на ИП, които не са членове, да се присъединят към жалбата.

Одобрените изменения в Правилника на БФБ всъщност са разписани при липса на законова делегация съгласно изискванията на чл. 79, ал. 2 от ЗПФИ и чл. 86, ал. 1 във връзка с чл. 79, ал. 2, т. 6 от ЗПФИ, тъй като уреждат отношения, съответно предвиждат мерки и процедури, които вече са нормативно регламентирани от

действащите Закон за пазарите на финансови инструменти, Закона срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти и Наредба № 38 за изискванията към дейността на инвестиционните посредници.

В Част V „Правила за надзор върху търговията” към Правилника на БФБ са залегнали разпоредби, които по съдържание са сходни или идентични със съответни разпоредби от Закона срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти (ЗСПЗФИ), регулиращи забраните за манипулирането на пазара на финансови инструменти и сделките с вътрешна информация. Например, чл. 5 и чл. 17 от Част V от Правилника буквално възпроизвеждат чл. 6 и чл. 11 от ЗСПЗФИ, по същия начин е решен въпросът за забраните за сделки с вътрешна информация, като разпоредбите на чл. 18 и 19 от Част V от Правилника възпроизвеждат текстовете на чл. 8 и 9 от ЗСПЗФИ, въвеждащи забрана за извършване на сделки с вътрешна информация. По подобен начин частично са възпроизведени и текстове от Наредба № 38 за изискванията към дейността на инвестиционните посредници като чл. 3 - 10 Част V от Правилника възпроизвеждат съответно чл. 36, ал.1, т.2, чл. 2, ал.2, чл. 34 и 37, чл. 35 и 38, чл. 13, чл. 24 и др. от Наредба № 38. Същевременно обаче, в чл. 25 от Част V се предвиждат санкции за нарушения на Правилника на БФБ, включително и в частта му, в която разпоредбите на Правилника възпроизвеждат нормативни законови и подзаконови ограничения и забрани.

В тази връзка УС и жалбоподателите смятаха, че е недопустимо БФБ да налага паралелно санкции на борсовите членове за нарушение на разпоредби от Правилника, които възпроизвеждат текстове от действащото законодателство, регламентиращо задълженията на инвестиционните посредници. Бе преценено, че разпоредбите за налагане на санкции (при това със значителен размер и в голям диапазон – от 5 000 до 50 000 лв.) на борсовите членове създават възможности за произвол, водят до нарушаване на основни правни принципи и правни гаранции за справедлива процедура при разглеждане на нарушения, извършени от борсовите членове, създават на практика необорима презумпция за виновност на борсовите членове, предвид липсата на възможност решенията на СД на БФБ за налагане на санкции да бъдат обжалвани.

Подадоха се 2 жалби – до КФН като колективен орган (обжалване по административен ред) и до Върховния административен съд (обжалване по съдебен

ред), като делото пред ВАС е насрочено за 12.10.2009 г. Подаването на колективна жалба е **прецедент** в историята на капиталовия пазар и същевременно мощно средство за въздействие, което БАЛИП следва да не пренебрегва в бъдещата си дейност, като отчете и опита, който ще бъде натрупан.

Същевременно, без участието на самата борса не би могло да се приемат **действително правомерни и разумни правила за надзор в борсовия правилник**, което налага да се търси диалог с БФБ (и КФН), евентуално и създаване на експертна работна група, за да се изработи работещ вариант на правилата. БАЛИП ще продължи да оказва съдействие на жалбоподателите и да поддържа диалог с КФН и БФБ за намиране на оптимално решение на проблема.

е) УС на БАЛИП на няколко свои заседания обсъди необходимостта в СД на БФБ да се включи представител на БАЛИП или самата БАЛИП в качеството ѝ на юридическо лице с нестопанска цел. Целта на това участие в управлението на БФБ е се отчитат реалните проблеми на пазара и интересите на ИП като основни играчи на капиталовия пазар. С оглед уточняване и съгласуване на позиции, както получаване на достоверна информация се проведеха срещи с представители на АББ.

Бе изпратено официално писмо до МФ, с копие до АББ и БФБ (без да се сезира Икономическата комисия на НС), във връзка с необходимостта от представителство на БАЛИП в СД на БФБ, както и за получаване на повече информация относно възможността за прехвърляне на държавното участие в БФБ на нов мажоритарен собственик. Въпреки принципното съгласие на държавния представител в СД на БФБ и подкрепата за разрешаване на въпроса с включването на представител на БАЛИП в управлението на борсата, до момента няма реално предприети инициативи или каквито и да е други действия от страна на МФ в тази посока.

Въпросите за представителството на БАЛИП в борда на директорите на борсата и за приватизацията на държавния дял в нейния капитал запазват своята важност, доколкото БАЛИП и инвестиционните посредници като общност не могат да бъдат безразлични как се управлява БФБ, какви решения взема, как се развива търговията на нея, и каква стратегия за бъдещото си развитие има борсата. ИП – членове на БАЛИП имат законен интерес БФБ да се управлява добре, да взема законосъобразни и правилни решения, да развива търговията в количествено и качествено отношение

и да има адекватна стратегия за бъдещето, поради което БАЛИП не може да стои встрани и да не се опитва да се бори за интересите на членовете си. Директното участие на БАЛИП в СД на БФБ при съществуващата регулаторна рамка и действащи устройствени актове на борсата в най-голяма степен ще способства за отчитане интересите на професионалната общност на ИП в работата ѝ, за разлика от всякакви други половинчати решения като участие в борсови и потребителски съвети, които нямат необходимите правомощия и лостове за въздействие върху развитието и политиката на БФБ.

ж) УС на БАЛИП обсъди и предложението на БФБ за въвеждане на нови видове поръчки (mid point, дискреционни и скрити). При дискусиата се установи, че съществуват аргументи „за” и „против” относно въвеждането на всеки един от новите видове поръчки. Най-малко възражения предизвиква приемането на mid point поръчките, най-много неясноти съществуват при скритите поръчки. Пазарната конюнктура също би оказала влияние върху начина, по който биха оперирали новите поръчки (имащи своето място при ликвиден пазар), ако бъдат въведени. По тези причини се реши чрез БФБ да се поиска повече информация от ХЕТРА относно новите поръчки, как въвеждането им се е отразило на други пазари, където вече има такива поръчки и как би се отразило върху българския пазар.

з) Във връзка с писмо от БФБ по повод на изискано от КФН задължително осигуряване на общ Интернет доставчик за всички борсови членове, който да осъществява свързаност към системата за борсова търговия, както и всички борсови членове да имат най-малко два резервни Интернет доставчици, които да са еднакви за всички ИП, УС на БАЛИП аргументирано **защити** пред БФБ **тезата** **защо не е необходимо да има единен Интернет доставчик за всички борсови членове.**

4.2. Проведоха се разговори между УС на БАЛИП със Саша Зигел – вице - президент на отдела за пазарно развитие и представител на деривативния пазар “Eurex” при Германската фондова борса (Deutsche Börse). Един от сериозните проблеми в развитието на капиталовия пазар в България е отсъствието на търговия с деривативи на борсата. БФБ по принцип има интерес от това да се търгуват опции и фючърси върху акции и индексите ѝ от акции. От “Eurex” отчитат този интерес и

предлагат съвместно с БФБ да развият пазар на деривативи, като считат, че първоначалният продукт трябва да бъде фючърс върху «Софикс» (в евро). Идеята е българските деривативни продукти да бъдат листирани на «Eurex» и да са достъпни за търговия за всички членове на немския деривативен пазар, като клиринговите услуги и осигуряването на централен контрагент ще бъде възложено на Eurex Clearing AG. Търговията и клирингът на български продукти ще бъде в евро, като сетълментът на индексните деривативи ще е в кеш. Предстои да се проучи въпросът как ще се извършва сетълмента на базовите инструменти (български акции) при търговия с единични продукти (не кошница от продукти). Съществуват неясноти и относно платформата, чрез която ще се осъществява търговията. Най-големите опасения на УС на БАЛИП, ако търговията се извършва чрез БФБ (което обаче би създавало и легални проблеми във връзка с възможността борсата да предава поръчки от нейни членове до «Eurex» – нещо, което е част от предмета на дейност на ИП, но не и на регулирания пазар), са, че БФБ няма да бъде в състояние да предложи адекватен риск мениджмънт. При директни връзки на българските ИП с извършващите клиринг членове на «Eurex» пък основните проблеми ще опират до разходите (напр. при придобиване на статус на член на «Eurex», който не извършва клиринг), необходимия персонал и ценообразуването, т.е. би предстоял един сериозен процес на проучвания, анализи и преговори.

Предвид финансовата криза въпросът за въвеждането на търговия с деривативи в настоящия момент не е толкова актуален, но неизбежно на тази търговия следва да се обърне внимание, като БАЛИП и инвестиционната общност следва в бъдеще отново да повдигнат този въпрос.

5. БАУД

БАЛИП и БАУД работят добре, като се има предвид, че бизнес интересите на техните членове са в голяма степен еднопосочни и е налице сходство в регулаторните режими на дружествата – членове на двете асоциации по отношение на определени аспекти от дейността им. Част от мениджърите на УД и ИП заседават в органите и на двете асоциации. Това позволява формиране на общи позиции по много въпроси и предприемане на съгласувани действия за постигане на общи цели.

БАЛИП и БАУД, като водещите организации на професионални пазарни участници, предложиха пакети от мерки за стабилизиране на капиталовия пазар и преодоляване на последиците от глобалната финансова криза, както и промени в законодателството, чрез които да се облекчат условията за извършване на дейност от ИП и УД и да се премахнат институти, разпоредби и текстове, представляващи случаи на gold plating.

През отчетния период БАЛИП и БАУД заеха единна позиция относно създаването на Борсов съвет. И двете организации отказаха участие в орган с единствено съвещателни функции при БФБ, без правомощия да влияе върху борсовите правила, с неясни критерии за конституиране и участие в него.

БАЛИП и БАУД предприеха координирани действия и по повод исканата от КФН информация за наличности по сметки при ИП и УД, като до Комисията бе изпратено подписано от двете организации писмо.

БАЛИП се противопостави на предприетото от БФБ делистване на нисколиквидни публични дружества, като при консултациите между БАУД, БАДДПО и КФН подкрепи в позицията си БАУД относно предприемане на конкретни мерки с цел намаляване на негативния ефект от делистването (въвеждане в Правилника за дейността на БФБ на допълнителни критерии за делистване, облекчаване на условията за маркет мейкърство, промени в законодателството, позволяващи отписване на делистнати компании като публични дружества въз основа търгово предложение / обратно изкупуване на акциите от дружеството и пр.).

БАЛИП и БАУД съвместно разработиха редица предложения във връзка с промени в ЗППЦК.

Организираният съвместно с КФН семинар по въпросите на прилагането на ЗПФИ и новото законодателство относно ИП и УД, стана възможен, благодарение на съфинансиране на събитието тристранно от КФН, БАЛИП и БАУД, като двете асоциации извършиха необходимата предварителна работа по организирането на семинара (определяне на теми, набиране на лектори, логистика).

Семинарът за служителите от бек офисите на ИП и УД, организиран от ЦД, също стана възможен благодарение на координираните действия на БАЛИП и БАУД.

БАЛИП и БАУД съвместно участваха и в разговорите със Световната банка по въпросите на защитата на инвеститорите и повишаването на финансовата компетентност на клиентите.

6. АСОЦИАЦИЯ НА БАНКИТЕ В БЪЛГАРИЯ (АББ)

БАЛИП редовно обменя информация и поддържа контакти с АББ с оглед взаимодействие на двете асоциации по въпроси от взаимен интерес, особено при промени в нормативната рамка, уреждаща капиталовия пазар.

АББ индиректно подкрепи позицията на БАЛИП по повод създаването на Борсов съвет, като отказа да участва в учредяването на проектирания помощен орган при БФБ, след като БАЛИП и БАУД няма да участват в него. АББ подкрепи и инициативата на БАЛИП за преразглеждане правилата и процедурите на ЦД, като участва и в организирането на семинар за служители от бек офисите на ЦД. АББ застъпи пред КФН същата позиция като БАЛИП и БАУД и по въпроса относно разкриване от банките на конфиденциална информация относно наличности по сметки на клиенти.

След предварителни консултации, на 21.01.2009 г. в офиса на АББ се състоя среща, на която присъстваха представители на АББ, БАЛИП (Комисията по търговията), БАУД, МФ, БНБ, КФН, БФБ, ЦД и отделни търговски банки. Обсъдено бе създаването на Национална група по пазарни практики в областта на търговията с ценни книжа и задълбочаване на процеса на унифициране и стандартизация на комуникациите в процеса на търговия. Подчертано беше, че създаването на национална група ще стане на базата на неформално споразумение – многостранен договор, като всяка от участващите организации ще излъчи свой представител. Част от участниците подкрепиха създаването на национална група (АББ, БНБ, КФН). Същевременно от други участници (БАЛИП, БФБ, ЦД) бяха изказани опасения, че преминаването към S.W.I.F.T. стандарти, макар и да води до подобряване на комуникациите (особено в международен план), може да се окаже твърде обременително от финансова гледна точка за ИП. От МФ бе съобщено, че Европейската комисия (ЕК) е възложила на S.W.I.F.T. да изработи препоръки за преодоляване на бариерите в трансграничната търговия с финансови инструменти,

като целта е ЕК да прецени дали да подготви директива или регламент, или да остави въпросът да бъде решен въз основа на саморегулиране. От страна на банките бе посочено, че S.W.I.F.T. позволява банките да комуникират с всички депозитарни институции по света, а с местния ЦД се налага да се използва специална връзка, поради тази причина те са заинтересовани от стандартизация и използване на кодове, използвани в 2/3 от страните по света. Основният проблем остава невъзможността чрез комуникациите на ЦД, агрегирани в чужбина сделки да се изпълняват наведнъж, поради което се налага обработка на всяка сделка поотделно и отделен сетълмент.

В крайна сметка бе решено да продължи проучването на въпроса за създаване на Национална група по пазарни практики, като всяка от организациите ще прецени ползите и негативите от създаване на такава група в зависимост от интересите на членовете си. От МФ се очаква да предостави допълнително информация относно процесите на интеграция в европейски мащаб и по-конкретно относно протичането на работата относно премахването на трансграничните бариери за сделки с финансови инструменти и развитието на концепцията за стандартизиране на комуникациите при извършването им.

7. СВЕТОВНАТА БАНКА (СБ)

През декември 2008 г. се състоя среща между Световната банка – офис София и представители на БАЛИП и БАУД чрез сателитна конферентна връзка с екип на Световната банка във Вашингтон. Обсъдиха се проблемите на защитата на клиентите на финансови услуги и повишаване на финансовата компетентност на инвеститорите въз основа на материал на СБ Good Practices for Consumer Protection and Financial Literacy in Europe and Central Asia. Отговорено беше на множество въпроси относно регулациите на капиталовия пазар, възможностите за саморегулиране, програмите за обучение на инвеститорите, защитата на клиентите, включително възможностите за извънсъдебно уреждане на спорове. Въз основа на тази дискусия и проведено проучване и дискусии с други институции на капиталовия пазар и организации на професионални участници, СБ разработи диагностичен преглед на защитата на потребителите и финансовата им компетентност. Един от основните изводи на СБ е, че е необходима целенасочена работа по обучение инвеститорите и повишаване на

финансовата култура на потребителите, както и допълнителни форми за защита (напр. създаване на институцията финансов омбудсман, възможности за използване на извънсъдебни процедури за уреждане на спорове като медиация и пр.).

IV. ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА НА БАЛИП

Беше изработена нова Интернет страницата на БАЛИП (на стария адрес www.balip.com), която подпомага популяризирането на дейността на Асоциацията и служи за разпространяване на информация за инициативи и предприети действия от страна на Асоциацията. На 19.12.2008 г. се сключи договор за изработка на страницата, за абонаментно поддържане и хостинг с фирма „НИТ - БГ”. В резултат на предложения, направени на заседания на УС на БАЛИП, се оформи визията на сайта, с включване на нови рубрики. В момента тече процес по изпълване на новата страница в Интернет със съдържание. Предстои обучение на представители на БАЛИП с оглед необходимостта от администриране на страницата. Необходимо в бъдеще ще бъде създаването на **вариант на страницата на английски език**, с оглед предприемането на стъпки за развитие на международното сътрудничество.

V. УЧАСТИЕ В СЕМИНАРИ, КОНФЕРЕНЦИИ. ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДРУГИ ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ И ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА.

1. Членовете на БАЛИП са сред партньорите в организираните от КФН семинари на тема „Една година след MiFID, който се проведе на 17.03.2009 г. в гр. София. БАЛИП, съвместно с БАУД осъществи подготвителната работа по определяне на темите и подбор на лекторите (Невена Радева и Върбан Бонев от КФН, Явор Русинов от БФБ и адв. Николай Бебов от Ландуел България), като съфинансираха и провеждането на семинара. Разгледани бяха следните теми:

❖ Текущ контрол от страна на трите независими функции по Наредба №38 – Вътрешен контрол, Вътрешен одит и Управление на риска. Констатирани пропуски и грешки при осъществяване на контрола на инвестиционната дейност;

- ❖ Практики на контрол за злоупотреба с вътрешна информация и манипулиране на пазара;
- ❖ Надзорни функции на БФБ – София за предотвратяване и разкриване на пазарни злоупотреби;
- ❖ Актуални въпроси и практики по MiFID според Европейската комисия, CESR, FIN-NET и неговите членове. Отношения между клиенти и ИП. Правен риск в дейността на инвестиционните посредници.

2. За служителите от бек офисите на ИП и УД бе организиран семинар – практическо обучение с лектори от ЦД, в което взеха участие над 60 колеги от ИП и УД. Разгледани бяха теми относно същността, ролята и мястото на ЦД на капиталовия пазар и в националната платежна система, видовете борсови сделки, извънборсови сделки и прехвърляния, маржин покупки, къси продажби и заемане на финансови инструменти, съобщения и комуникации, грешки и начини за коригирането им, регистрация на емисии, извършване на плащания по облигационни емисии и пр.

3. Служители от ИП – членове на БАЛИП бяха поканени и участваха в семинар, организиран от фондация „Буров”, посветен на въпросите на разкриването на регулирана информация от публичните дружества, дейността и функциите на директорите за връзки с инвеститорите.

4. Представители на ИП и УД взеха участие и в семинар, организиран от МФ, относно промените в европейското законодателство в областта на финансовите услуги, проведен на 25.11.2008 г. в Гранд Хотел София.

5. БАЛИП се включи като съорганизатор на Кръгла маса „Българският капиталов пазар – прозрачност, правна защита и саморегулация”, организирана от фондация „Буров” по въпросите на разкриването на информацията, защита на правата на миноритарните акционери и стандартите за дейността на директорите за връзки с инвеститорите. За участие в Кръглата маса бяха поканени и членовете на БАЛИП, както и отделни техни служители.

6. Г-н Ангел Рабаджийски, председател на Комисията по търговията, взе участие в кръгла маса на тема "Съдебната власт - гарант за добра бизнес среда", организирана от Конфедерация на работодателите и индустриалците в България (КРИБ), проведена на 12 август 2008 г. по повод наложена съдебна възбрана върху упражняването на всички права върху акциите на "Арома" като обезпечение по бъдещ иск. В хода на дискусиите г-н Рабаджийски предложи при подобни казуси, засягащи публични компании, да се потърси експертно становище от представители на капиталовия пазар, било в лицето на БАЛИП или друга организация в сектора, както и от надзорните органи и самият борсов оператор.

7. Предстои провеждането до края на 2009 на семинар, организиран със съдействието на КФН, БАУД и софтуерната фирма ФинВент (FinVent), дъщерно дружество на гръцката компания Адвент като на този семинар ще бъдат презентирани и обсъдени най-новите софтуерни решения и програми за управлението на активи, риск мениджмънт в условията на глобалната финансова криза, оптимизиране на инвестиционните портфейли, спазването на MiFID, AIMR и GIPS.

Любомир Бояджиев

**За Председателя на БАЛИП
ИП „БенчМарк Финанс“ АД**